

Rahvusvahelised VPH institutsioonid

Arvo Viltrop
2007

Rahvusvahelised VPH institutsioonid

- 1) Rahvusvaheline Loomatervishoiu Organisatsioon (Epizootiate Büroo) – OIE
Office International des Epizooties,
World Animal Health Organisation
- 2) ÜRO Toidu ja Põllumajanduse Organisatsioon – FAO
Food and Agriculture Organization of the United Nations
- 3) Maailma Tervishoiu Organisatsioon – WHO
World Health Organization

Lisaks sellele:

- Codex alimentarius – kehtestab standardeid toidule
- Euroopa Farmakopöa – kehtestab standardeid ravimitele

1. OIE

□ OIE on riikide valitsuste vaheline organisatsioon,

- loodi 28 riigi vahel sõlmitud lepinguga 1924. a.
- 2003. aasta mais oli OIE-l 164 liikmesriiki
- OIE peakorter asub Pariisis rue de Proni 12 ja seda juba aastast **1939.**
- OIE asutamise ajendiks sai veiste katku puhang Belgias 1920. aastal

3

OIE eesmärgid

1) Tagada loomade haiguste alase olukorra läbipaistvus maailmas

- Liikmesmaat teavitavad OIE-d loomataudidest, mis levivad tema territooriumil.
- OIE levitab seda informatsiooni teistele liikmesmaadele.
- Olenevalt haiguse ohtlikkusest saadetakse informatsioon edasi kohekselt või teavitatakse liikmesmaid teatud ajavahemiku tagant.
- Informatsiooni edastatakse OIE kodulehe ja e-maili kaudu ning perioodiliste väljaannete vahendusel:
 - "*Disease Information*", nädalaväljaanne,
 - "OIE *Bulletin*" igakähe kuu tagant ilmuv väljaanne,
 - "*World Animal Health*" kord aastas ilmuv kokkuvõte.

4

OIE eesmärgid (2)

2) Koguda, analüüsida ja levitada veterinaaria alast teaduslikku informatsiooni

- Oie kogub ja analüüsib eelkõige loomataudide tõrjega seonduvat teaduslikku informatsiooni.
- Kogutud infot edastatakse liikmesmaadele kolm korda aastas ilmuva väljaande kaudu :
"OIE *Scientific and Technical Review*"

3) Pakkuda oskusteavet ja edendada rahvusvahelist solidaarsust loomataudide tõrje alal maailmas

- OIE annab tehnilist abi loomataudide tõrje korraldamisel liikmesmaadele, kes seda soovivad.
- Eelkõige on selline abi suunatud vaesematele riikidele.

5

OIE eesmärgid (3)

4) Garanteerida ohutu loomade ja loomsete saadustega kauplemine maailmas töötades välja vastavaid rahvusvahelise kauplemise veterinaarseid reegleid.

- OIE töötab välja normatiivseid dokumente,
 - *International Animal Health Code*
 - *Manual of Standards for Diagnostic Tests and Vaccines*
 - *International International Aquatic Animal Health Code*
 - *Diagnostic Manual for Aquatic Animal Diseases.*

6

OIE eesmärgid (4)

- Standardid valmistavad ette **spetsialistide komisjonid** (*Specialist Commission*) ja vastavad töörühmad,
 - Neisse kuuluvad omal alal maailmas tunnustatud teadlased, kellest enamus töötavad
 - OIE koostöökeskustes (*Collaborating Centres*)
 - referentlaboratooriumides (kokku 152 üle maailma).
- Standardid kinnitab OIE Rahvusvaheline Komitee
- OIE standardeid tunnustavad ka Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO) ja Euroopa Liit

7

OIE rahastamine

- OIE rahastamine toimub liikmesmaade poolt makstava liikmemaksu arvelt, millele lisanduvad vabatahtlikud annetused rikkamatelt liikmesmaadelt.

8

Juhtimine ja tegevus

- OIE järelevalve organiks on **Rahvusvaheline Komitee** (*International Committee*),
 - koosneb liikmesmaade valitsuste esindajatest.
- Komitee plenaaristungite vahel (toimuvad kord aastas) esindab komiteed **Administratiivne Komisjon**,
 - tegeleb jooksvalt tehniliste ja eelarve küsimustega ning jälgib Büroo tegevusprogrammi.
- OIE igapäevast tegevust korraldab **keskbüroo** (*Central Bureau*) Pariisis
- Juhib **peadirektor** (*Director General*),
 - on ametisse valitud **Rahvusvahelise komitee poolt**.

9

OIE Piirkondlikud komisjonid

- Lisaks on moodustatud OIE poolt 5 piirkondlikku komisjoni (*Regional Commissions*),
 - Aafrika
 - Aasia, Kaug-Ida ja Okeania
 - Lähis-Ida
 - Euroopa
 - Ameerika

10

Piirkondlikud komisjonid (2)

- Tegevus
 - korraldavad konverentse, mis on pühendatud mõnele kindlale probleemile, mis on oluline antud piirkonnale
 - töötavad välja regionaalseid haiguste tõrje programme.
- Regionaalne komisjon annab aru ja teeb ettepanekuid tehnilistes küsimustes Rahvusvahelisele Komiteele.

11

Spetsialistide komisjonid

- On alaliselt tegutsevad
- Töötavad välja ja uuendab standardeid
- Spetsialistide komisjonide töö tugineb OIE koostöökeskustes ja referentlaboratooriumides tehtaval uurimistööl ja neis töötavate teadlaste ekspertiisil.

12

OIE koostöökeskus

- on teaduskeskus, mis omab kompetensi teatud üldisemat laadi küsimuses loomatervishoiu alal
 - epidemioloogia,
 - riskianalüüs jne.
- Koostöökeskuse mandaat:
 - Toimida uurimistöö, teabe- ja standardiseerimiskeskusena oma kompetensi valdkonnas;
 - Esitada või töötada välja protseduure, mis aitavad harmoneerida rahvusvahelisi regulatsioone loomade haiguste järelevalve ja tõrje valdkonnas
 - Anda OIE käsutusse eksperte, konsultante.

13

OIE koostöökeskused (2)

- Lisaks võivad nad:
 - Läbi viia teaduslikku ja tehnilist väljaõpet liikmesmaade spetsialistidele;
 - Korraldada teadusüritusi OIE egiidi all;
 - Koordineerida teaduslikke ja tehnilisi uurimisi laboratooriumide ja teiste organisatsioonide vahel;
 - Publitseerida ja levitada informatsiooni liikmesmaadele oma kompetentsi valdkonnas.

14

OIE koostöökeskused (3)

- OIE-l on koostöökeskused järgmistes valdkondades
 - Veterinaarravimid
 - ELISA ja molekulaarsed analüüsimeetodid loomade haiguste diagnoosimisel
 - Loomade haiguste diagnoosimine ja tõrje troopilistes piirkondades
 - Loomade haiguste järelevalve ja tõrje Aafrikas
 - Loomade haiguste järelevalve süsteemid ja riskianalüüs
 - Loomade haiguste diagnoosimine ja tõrje Ida-Euroopas, Kesk-Aasias ja Transkaukaasias.
 - Epidemioloogia ja veterinaarteenistuste organisatsioon arengumaades
 - Lomade haiguste diagnoosimine ja vaktsiinide hindamine Ameerikas
 - Toidus esinevad zoonootilised parasiidid
 - Vees elavate organismide haiguste alane informatsioon

15

OIE referentlaboratooriumid

- on määratud tegelema kõikide teadulike ja tehniliste probleemidega, mis on seotud tema pädevusse antud haigusega.
- funktsioneerib teabe- ja standardiseerimiskeskusena tema pädevusse antud haiguse diagnoosimismeetodite osas.
- annab teaduslikku ja tehnilist abi ja konsultatsioone haiguste järelevalve ja tõrje küsimustes.
- korraldab liikmesmaade spetsialistide väljaõpet ning teaduslikke ja tehnilisi uuringuid koostöös teiste laboratooriumidega.
- Igas referentlaboratooriumis on ka isikuliselt nimetatud vastava haiguse OIE ekspert

16

OIE referentlaboratoorium (2)

- Lisaks eeltoodule on OIE referentlaboratooriumi ülesandeks
 - mikroobitüvede tüpiseerimine ja säilitamine, teiste laboratooriumide varustamine nendega;
 - standardseerumite säilitamine ja teiste laboratooriumide varustamine nendega, muude standard-reagentide säilitamine ja teiste laboratooriumide varustamine nendega;
 - uute diagnoosimismeetodite väljatöötamine, erinevate diagnoosimismeetodite tõhususe võrdlemine.
 - abistada teisi laboratooriumeid nakkushaiguste diagnoosimisel, laboratoorse diagnoosi kinnitamisega, isolaatide tüpiseerimisega ning epidemioloogilise uurimise osas.

OIE referentlaboratoorium (3)

- Sarnaselt koostöökeskusega on referentlaboratooriumil õigus:
 - Läbi viia teaduslikku ja tehnilist väljaõpet liikmesmaade spetsialistidele;
 - Korraldada teadusüritusi OIE egiidi all;
 - Publitseerida ja levitada informatsiooni liikmesmaadele oma kompetentsi valdkonnas.

18

2. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO)
Viale delle Terme di Caracalla, Rome, Italy

- asutati 1945.aastal eesmärgiga
 - aidata maailmas tõsta toitumuse taset ja elustandardit tervikuna,
 - aidata tõsta põllumajanduse produktiivsust
 - parandada maelanikkonna elutingimusi.
- ülesandeks on juhtida ÜRO tegevust põllumajanduse, metsanduse, kalanduse ja maaelu arengu valdkondades.
- FAO-ga on liitunud 183 riigi valitsused.
 - EL-on FAO liikmeks organisatsioonina.
- FAO tegevus on suunatud peamiselt vaesuse ja nälja leevendamisele maailmas edendades põllumajanduse arengut ning püüdlusele tagada **toiduturvalisus** kogu maailmas.
 - **Toiduturvalisus (food security)** – inimese varustus toiduga, mis on talle vajalik aktiivseks ja tervislikuks eluks igal ajal.

19

2. FAO

- Oma eesmäärke püüab FAO saavutada programmide abil
 - Nendega antakse liikmeriikide valitsustele abi põllumajandusega seonduvate sfääride arendamiseks.
- Programmide koordineerimisega tegelevad erinevad FAO osakonnad.
 - Loomatervishoiu alane tegevus on allutatud **FAO Loomakasvatuse ja –tervishoiu osakonnale (Animal Production and Health Division)**

20

FAO Loomakasvatuse ja –tervishoiu osakond (Animal Production and Health Division)

- Osakond tegeleb
 - FAO programmidega, mis on seotud loomakasvatustliku tootmise ja loomatervishoiuga
 - sellega seonduva informatsiooni kogumise ja levitamise ning poliitika kujundamisega.

21

 FAO
what it is -- what it does

FAO Loomakasvatuse ja –tervishoiu osakond (2)

- Loomatervishoiuga konkreetselt tegeleb osakonna allüksus –
 - **Loomatervishoiu teenistus (*Animal Health Service AGAH*)**
 - Selles omakorda on järgmised töögrupid:
 - **Veterianarteenistuse grupp (*Veterinary Service Group VSG*)**
 - *Senior Officer (Non-Infectious Diseases)*
 - *Animal Health Officer/FAOR Paraguay*
 - *Animal Health Officer (Emergency Support)*

22

 FAO
what it is -- what it does

FAO Loomakasvatuse ja –tervishoiu osakond (3)

- **Nakkushaiguste grupp (*Infectious Diseases Group IDG*)**
 - *Senior Officer (Infectious Diseases/EMPRES)*
 - *Animal Health Officer (Virology/GREP Secretary)*
 - *Animal Health Officer (Bacterial & Zoonotic Diseases)*
 - *Animal Health Officer (Inf. Dis. Emergency)*
 - *Animal Health Officer (EMPRES Early Reaction)*
- **Parasiithaiguste grupp (*Parasitic Diseases Group PDG*)**
 - *Senior Officer (Parasitology)*
 - *Senior Officer (Insect Pest Management)*
 - *Animal Health Officer (Integrated Health Mngmt)*
 - *Animal Health Officer (Integr. Parasite Control)*

23

 FAO
what it is -- what it does

FAO Loomakasvatuse ja –tervishoiu osakond (4)

- **Programmide**
 - FAO programmide eesmärk on teadmiste ja informatsiooni levitamine ja valitsuste abistamine jätkusuutlike korralduslike süsteemide kujundamisel.
 - On ka programme, mis on suunatud konkreetsete probleemide lahendamisele

24

FAO
what it is -- what it does

FAO Loomakasvatuse ja –tervishoiu osakond (5)

- **Programmid**
 - [EMPRES - Emergency System for Transboundary Animal and Plant Pests and Diseases](#)
 - [Environmental Management of Insect Borne Diseases](#)
 - [Veterinary Public Health and Food and Feed Safety](#)
 - [Contribution of Livestock to Poverty Alleviation](#)
 - [Developing the Global Strategy for the Management of Farm Animal Genetic Resources](#)
 - [Technologies and Systems for Efficient Natural Resource Use in Livestock Production](#)
 - [Livestock Sector Analysis and Strategy Development](#)
 - [Global Livestock Information System and Knowledge Framework](#)
 - [Advice to Member Countries and Support to the Field Programme](#)
 - [The Global Rinderpest Eradication Programme \(GREP\)](#)
 - [Programme Against African Trypanosomiasis \(PAAT\)](#)

25

3. WHO

- Maailma Tervishoiu Organisatsioon loodi 7 aprillil 1948. aastal.
- WHO täidab mitmes mõttes OIE-ga sarnaseid funktsioone inimese tervishoiu valdkonnas,
 - ka tema organisatsiooniline ülesehitus on sarnane OIE-le.
- WHO-ga on ühinenud 192 riigi valitsused.

26

3. WHO tegevus

- Sarnaselt OIE-le on WHO-l koostöökeskused
- Riikide **veterinaarteenistuste** rahvusvaheline koostöö WHO raames toimub eelkõige marutaudiga seonduvates küsimustes,
 - Koostöökeskused ja referentlaboratooriumid marutaudi alal tegutseva WHO egiidi all.
- WHO tegeleb ka muude zoonoosidega, nagu näiteks salmonelloos ja kampiilobakterioos VPH valdkondadega

27

3. WHO tegevus

- **WHO koostöökeskused marutaudi alal**
 - WHO Collaborating Centre for Control, Pathogenesis and Epidemiology of Rabies in Carnivores - Canada
 - WHO Collaborating Centre for Reference & Research on Rabies - United States of America
 - WHO Collaborating Centre for Reference & Research on Rabies - United States of America
 - WHO Collaborating Centre for Rabies Surveillance & Research - Germany
 - WHO Collaborating Centre for the Characterization of Rabies & Rabies-related Viruses - United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
 - WHO Collaborating Centre for Research on Rabies Pathogenesis and Prevention - Thailand

28

3. WHO tegevus VPH alal

- Identifying and evaluating **microbiological hazards** to human health of animal origin: new, emerging and re-emerging zoonotic diseases, and foodborne diseases, including those due to antimicrobial resistant bacteria.
- **Developing policies, guidelines**, operational research and strategies for the **control of zoonotic** and foodborne diseases.
- **Promoting research** on zoonotic and foodborne diseases and their management in humans.
- **Strengthening global surveillance** of zoonotic diseases and antimicrobial resistance in foodborne pathogens by enhancing the epidemiological capabilities of national laboratories.

29

3. WHO tegevus VPH alal

- **Disseminating relevant information** to experts in public health, veterinary science and other scientific disciplines, as well as to consumer groups and the public.
- **Contributing to field and laboratory investigations** of zoonotic and foodborne diseases.
- Facilitating active contributions to public health by the veterinary services of Member States, an essential requirement for the cost-effective surveillance and control of zoonotic and foodborne diseases in their animal hosts.
- **Providing technical and scientific assistance** to Member States for their surveillance and control programmes, when requested.

30
